

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา
Course Specification

0106321 การค้นคืนสารสนเทศดิจิทัล
Digital Information Retrieval

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0106321 การค้นคืนสารสนเทศดิจิทัล

3 (2 - 2 - 5)

Digital Information Retrieval

การกำเนิดคำของการค้นคืน ยุคสมัยของระบบการค้นคืนสารสนเทศ ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตต่อการค้นคืน สารสนเทศดิจิทัล เครื่องมือและกลยุทธ์การค้นคืน การประเมินผลการค้นคืน สารสนเทศดิจิทัล การนำสารสนเทศไปใช้ การอ้างอิงและฝึกปฏิบัติ

Information retrieval's history and the development, the impact of the Internet on IR, relevant theories, digital information, query languages, tools and retrieval strategies, information retrieval on the web, evaluation of digital Information retrieval, citations, reference lists for digital information and practices

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
☒ วิชาเอกบังคับ
☐ วิชาเอกเลือก
☐ วิชาโท
☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแห
อาจารย์ผู้สอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแห

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

1/2568 ชั้นปีที่ 3

5. สถานที่เรียน

ห้อง 13410

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

มิถุนายน 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

1.1 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติและพัฒนาการของระบบการค้นคืนสารสนเทศ
หลักการตัวแบบการค้นคืนพื้นฐาน แหล่งสารสนเทศดิจิทัล

1.2 เพื่อให้มีทักษะในการคิดอย่างเป็นระบบในการวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศ แหล่ง
สารสนเทศที่ เหมาะสมภาษาที่ใช้ในการค้นคืน กลยุทธ์การค้น

1.3 เพื่อให้มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการฝึกปฏิบัติการค้นคว้าในชั้นเรียนรวมไปถึงการประกอบอาชีพในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

รายวิชานี้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้ทันสมัย ทันกับสถานการณ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สนองต่อ ตลาดแรงงานด้านอุตสาหกรรมดิจิทัล พัฒนาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 เพื่อการตอบสนองนโยบายของชาติในยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพบัณฑิตให้เป็นคนดี คนเก่ง มีสมรรถนะในด้านการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การมีทักษะสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะพัฒนานักวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ให้สามารถปรับตัว ประยุกต์ใช้ ความรู้ ให้ สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 2x 15 สัปดาห์	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 2x 15 สัปดาห์	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 5x 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

แนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคลจัดให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ตามความต้องการ ของผู้เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยหลากหลายช่องทางได้แก่ แบบพบหน้า (Face to Face) ห้อง13225 ตาม นิตหมาย, e-mail: yaowaluk@tsu.ac.th และทาง Line กลุ่ม

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร อธิบายมคอ.3 รายละเอียดวิชา การอุทธรณ์	4	-	กิจกรรม บรรยายและการแลกเปลี่ยน เปลี่ยนความเห็นระหว่างผู้เรียน เรื่องความคาดหวังจากรายวิชานี้ สื่อ Slide มคอ.3 รายละเอียดวิชา Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแห
2	ประวัติและพัฒนาระบบ การคั่นคืนสารสนเทศ การกำเนิดคำ “สารสนเทศ” และ “การคั่นคืน”	2	2	กิจกรรม บรรยาย นิสิตเขียนภาพสะท้อน (Reflection) สื่อ Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแห
3	ประวัติและพัฒนาระบบ การคั่นคืนสารสนเทศ (ต่อ) พัฒนาการการคั่นคืนสารสนเทศ ยุคสมัยของการคั่นคืน สารสนเทศ ผู้บุกเบิกด้านการคั่นคืน สารสนเทศ	2	2	กิจกรรม บรรยาย แนะนำการคั่นคืนเบื้องต้น สื่อ Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน มอบหมายงาน -แบบฝึกหัดการคั่นคืนสารสนเทศ ครั้งที่ 1 -การค้นหาค้นหาบทความเกี่ยวกับการ ค้นหาสารสนเทศกับวิถีชีวิต	ผศ.ดร. เยาวลักษณ์ สุวรรณแห
4	อินเทอร์เน็ตกับการคั่นคืน	2	2	กิจกรรม บรรยาย ส่งแบบฝึกหัดการครั้งที่ 1	ผศ.ดร. เยาวลักษณ์ สุวรรณแห

				<u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน	
5	หลักการการค้นคืนสารสนเทศ	2	2	กิจกรรม บรรยาย <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน มอบหมายงาน นิสิตกำหนดหัวข้อเพื่อการค้นคืน สารสนเทศ สำหรับ Portfolio	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแช
6	ตัวแบบการค้นคืนพื้นฐาน (Basic IR Models) Boolean	2	2	กิจกรรม บรรยาย <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน มอบหมายงาน แบบฝึกหัดการค้นคืนสารสนเทศ ครั้งที่ 2	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแช
7	ตัวแบบการค้นคืนพื้นฐาน (Basic IR Models) Vector space model Probabilistic model	2	2	กิจกรรม บรรยาย <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน มอบหมายงาน แบบฝึกหัดการค้นคืนสารสนเทศ ครั้งที่ 2	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแช
8	แหล่งสารสนเทศดิจิทัล	2	2	กิจกรรม บรรยาย	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแช

				เฉลยแบบฝึกหัดการคันคั้น สารสนเทศครั้งที่ 2 ชี้แจงแนวทางการสอบกลางภาค สอบ <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน	
9	สอบกลางภาคในห้องเรียน				
10	ภาษาตรรชนี (ภาษาควบคุมและ ภาษาธรรมชาติ)	2	2	<u>กิจกรรม</u> บรรยาย แสดงตัวอย่างภาษา ควบคุมและภาษา ธรรมชาติ นิสิตเขียนภาพสะท้อน <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน มอบหมายงาน แบบฝึกหัดการคันคั้นสารสนเทศ ครั้งที่ 3	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแห
11	เครื่องมือเพื่อการคันคั้น	2	2	<u>กิจกรรม</u> บรรยาย เฉลยแบบฝึกหัดการคันคั้น สารสนเทศครั้งที่ 3 <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน <u>มอบหมายงาน</u> แบบฝึกหัดการคันคั้นสารสนเทศ ครั้งที่ 4	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแห
12	กลยุทธ์การคันคั้น	2	2	<u>กิจกรรม</u> บรรยาย สาธิตวิธีการคันคั้น	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแห

				เฉลยฝึกหัดการสืบค้นสารสนเทศ ครั้งที่ 4 <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน <u>มอบหมายงาน</u> แบบฝึกหัดการค้นคืนสารสนเทศ ครั้งที่ 5	
13	การค้นคืนสารสนเทศบนเว็บ/แอปพลิเคชัน	2	2	<u>กิจกรรม</u> บรรยาย สาธิตวิธีการค้นคืน เฉลยฝึกหัดการสืบค้นสารสนเทศ ครั้งที่ 5 <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน <u>มอบหมายงาน</u> แบบฝึกหัดการค้นคืนสารสนเทศ ครั้งที่ 6	
14	การค้นคืนสารสนเทศบนเว็บและแอปพลิเคชัน	2	2	<u>กิจกรรม</u> บรรยาย สาธิตวิธีการค้นคืน เฉลยฝึกหัดการสืบค้นสารสนเทศ ครั้งที่ 5 <u>สื่อ</u> Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน <u>มอบหมายงาน</u> แบบฝึกหัดการค้นคืนสารสนเทศ ครั้งที่ 6	
15	AIกับการค้นสารสนเทศ: Chat GPT และการประเมินคุณภาพผลการค้น	2	2	<u>กิจกรรม</u> บรรยาย เฉลยฝึกหัดการสืบค้นสารสนเทศ ครั้งที่ 6	

				สื่อ Slide Onsite Online lesson: TSU MOOC เอกสารคำสอน วิดีโอการสอน <u>มอบหมายงาน</u> นิสิตเขียนMind mapของเนื้อหาที่ ได้เรียนมาตลอดภาคเรียน	
16	สอบปฏิบัติคันคืน	--	4	สอบปฏิบัติการคันคืน	ผศ.ดร.เยาวลักษณ์ สุวรรณแห
17	ส่งแฟ้มสะสมงานPortfolio สัปดาห์ที่17				
18	สอบปลายภาค สัปดาห์ที่ 18				
รวม					

3. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☒ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☒ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☒ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1.	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	1.สังเกตพฤติกรรมนิสิต ด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียนการส่งงาน การสอบและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	ทุกสัปดาห์	10
2.	ด้านความรู้	1.การทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกหัด สอบกลางภาค ทดสอบหลังเรียนและปลายภาคเรียน 2.ประเมินจากแฟ้มสะสมงานการคันคืน 3.การแสดงความคิดเห็น อภิปราย การเขียนภาพสะท้อน (Reflection)	1,9,17,18	30

ลำดับ	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
		4.การอ้างอิงแหล่งข้อมูลและบรรณานุกรม กำหนดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพ ชิ้นงานของนิสิต		
3.	ด้านทักษะทางปัญญา	1.สอบกลางภาค ทดสอบหลังเรียนและปลาย ภาคเรียน	1,9,18	20
4.	ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล	1.แบบฝึกหัด การสอบปฏิบัติ 2.การอภิปรายและการเขียนภาพสะท้อนจาก บทเรียน	1,17	20
5.	ด้านทักษะการคิด วิเคราะห์	1.แฟ้มสะสมงาน	17	20
รวม				100 %

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

เยาวลักษณ์ สุวรรณแห (2568). *เอกสารคำสอนการค้นคืนสารสนเทศดิจิทัล*. หลักสูตรสารสนเทศศาสตร์และ
 บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Ahmed, Zied O (2018). *Information retrieval: lectures*. Saarbrucken, Germany: LAP LAMBERT
 Academic , c2018

OpenAI (2015-2025). *Introducing ChatGPT*. Retrieved from <https://openai.com/index/introducing-chatgpt-search/>

Morris, K. (2018). *Five Tips for Teaching Students How to Research and Filter Information*. Retrieved from: <http://www.kathleenamorris.com/2018/02/23/research-filter/>

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

ภาษาไทย

วิรัช ศรีเลิศล้ำวาณิช. (2561). การค้นคืนสารสนเทศ = Information retrieval. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561

สุชานันท์ ปัญจระ สาปีต้า หิมโตะ๊ะยะ ยวิษฐา เรื่องแก้ว และเยาวลักษณ์ สุวรรณแห (2563). การใช้ฐาน

ข้อมูลออนไลน์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 12
“ศาสตร์พระราชา และการวิจัยเพื่อสร้างดุลยภาพชีวิตในยุค Disruptive Technology” 9-10
กรกฎาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2106-2112.

3. แหล่งข้อมูลแนะนำ

จอมขวัญ ผลภาษี. (2561). การใช้สารสนเทศอย่างเป็นธรรมในยุคดิจิทัล: ประเด็นสำคัญสำหรับห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย=Fair Use in the Digital Era: Implications for Academic
Libraries in Thailand. รังสิตสารสนเทศ. 24(2), 6-23.

เว็บไซต์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยทุกแห่ง (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่นิตเตรียม
แผนการจะไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ) <http://www-nlp.stanford.edu/IR-book> สวทชเว็บไซต์
<https://www.nstda.or.th/th/nstda-knowledge/2632-digital-literacy>

ChatGPT : Chatbot โดยTalkAI เป็นภาษาไทย. จาก <https://talkai.info/th/>

Google scholar. https://scholar.google.co.th/schhp?hl=th&as_sdt=0,5